

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 380/2022
13.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Драгана Аћимовића и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због противправног дела које је у закону одређено као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Луке Мијаиловића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Шапцу К 590/2021 од 25.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу Кж2 16/22 од 01.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.04.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Луке Мијаиловића, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** правноснажна решења Основног суда у Шапцу К 590/2021 од 25.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу Кж2 16/22 од 01.02.2022. године тако што Врховни касациони суд одређује да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Образложење

Решењем Основног суда у Шапцу К 590/2021 од 25.11.2021. године окривљеном АА је због противправног дела које је у закону одређено као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи. Истим решењем окривљени је обавезан да ОЈТ у Шапцу на име трошкова кривичног поступка плати износ од 36.143,31 динара, док је ослобођен плаћања осталих трошкова кривичног поступка.

Решењем Вишег суда у Шапцу Кж2 16/22 од 01.02.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног изјављена против решења Основног суда у Шапцу К 590/2021 од 25.11.2021. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Лука Мијаиловић због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 264. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијана решења и одреди да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је основан.

Основано бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче да су одлуком о трошковима кривичног поступка, првостепени и другостепени суд учинили повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 264. став 1. ЗКП.

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП је прописано да ће суд када окривљеног огласи кривим изрећи у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Одредбом члана 521. ЗКП прописано је да ће се у поступцима за изрицање мера безбедности примењивати одредбе члана 522. до 536. тог законика, а уколико у овим одредбама није нешто посебно прописано, сходно ће се примењивати остале одредбе тог законика.

Мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи из члана 81. КЗ, која се изриче неурачунљивом учиниоцу противправног дела које је у закону одређено као кривично дело, према налажењу Врховног касационог суда, иако представља врсту кривичне санкције, она је по својој природи, сврси и циљу значајно различита од осталих кривичних санкција предвиђених Кривичним закоником. Наиме, у ситуацији када се ова мера изриче неурачунљивом лицу, њоме се суштински одступа од начела кривице, јер се у том случају ова кривична санкција изриче према учиниоцу противправног дела у закону одређеног као кривично дело, које му се као такво не може приписати у кривицу, па без обзира што иста представља кривичну санкцију, не може се поистоветити ни у ком случају са казном, па се тако ни решење о изрицању наведене мере не може поистоветити са осуђујућом пресудом. Пре свега, ова кривична санкција у својој основи је медицинско-психијатријског карактера и према неурачунљивим лицима изриче се првенствено из медицинских и безбедносних разлога, како би се та лица подвргла одговарајућем медицинском третману, а не због постојања кривице ових лица за учињено дело, што је нужен услов за изрицање казне и других кривичних санкција.

Стога, како је у конкретном случају, окривљеном АА због противправног дела, у закону одређеног као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, учињеног у стању неурачунљивости изречена мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи и како исти није оглашен кривим, будући да неурачунљивост искључује кривицу као обавезан елемент кривичног дела, то, по налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује да такав учинилац не може бити ни обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка у смислу члана 264. став 1. ЗКП.

С тим у вези, Врховни касациони суд налази да нижестепени судови нису могли приликом изрицања мере безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи окривљеном АА, истог обавезати на плаћање трошкова кривичног поступка сходно члану 264. став 1. ЗКП, јер иако одредбама члана 522. до

536. ЗКП није ништа посебно прописано, по оцени овог суда, у конкретном случају, нема места сходној примени одредбе члана 264. став 1. ЗКП, јер окривљени није оглашен кривим и осуђен.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на коју се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, то је Врховни касациони суд исти усвојио као основан и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, преиначио побијана правноснажна решења Основног суда у Шапцу К 590/2021 од 25.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу Кж2 16/22 од 01.02.2022. године, тако што је одредио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић